

ZENDEGI - SALAM

ضمیمه روزانه خراسان

دوشنبه ۱۹ آذر ۱۳۹۴

۱۸ صفر ۱۳۳۷ - ۲۰ نوامبر ۲۰۱۵

۳۵۵

شناخت احساس شادی، تمسخر، نفرت و ... از چهره طرف مقابل

زبانی صادق به اسم صورت!

محسن عبداللہیان، دارای مدرک تخصصی تشخیص ریز حالت های چهره از امریکا- شناخت صحیح هریک از حالت های صورت انسان بر اثر بروز ۷ حس مشترک و جهانی می تواند در تشخیص حقیقت و دروغ موثر باشد، بدین شکل که اگر این حالت ها که در چهره انسان نمایان می شود، با آنچه فرد می گوید یا با عملکرد وی، در تناقض باشد به معنی دروغ گویی یا پنهان کاری است و در غیر این صورت نشانه راست گویی. برای مثال، فرض کنید در روز تولدتان، همسرتان همدی ای به شما می دهد. در همان لحظه شما خوشحال می شوید که در نتیجه احساس شادی و خوشحالی، حالت خنده در چهره شما پدیدار می شود و همچنین که کادو را باز می کنید یا لیخنه که نشانه شادی شماست از او تشکر می کنید. در این لحظه شادی و در نتیجه خنده شما حقیقی است اما لحظه بعد که هدیه تولدتان را می ببینید، متوجه می شوید که آن چیزی که انتظار یا دوست داشتید، نیست! این موضوع باعث ناراحتی و احساس غم در شما می شود؛ حتی شاید ناراحت هم بشوید اما به دلایلی نمی خواهید فرد شماره یک زندگی خود را ناراحت کنید پس در زمانی کوتاه (یک ثانیه یا بیش تر) تصمیم می گیرید باز هم بخندید و تظاهر به شادی کنید و دوباره از او تشکر کنید که این بار خنده و شادی شما واقعی نیست. اگر فرد مقابل کمی دقیق باشد به خوبی می تواند پس از این که شما کادو را باز کردید، بروز کوتاه غم (یک ثانیه یا کمتر) را در چهره شما ببیند و متوجه خنده بیبنید، شما شود و به این ترتیب اگر در این لحظه همدی به چهره او حس و حالت های مربوط به غم را ببینید، متوجه می شوید که برای او این اهمیت خاصی برخوردار هستید که ناراحتی شما باعث غم او شده است. اما اگر هیچ عکس العملی از او ندیدید، متوجه می شوید که او یا کلا کم توجه است و یا ... در ادامه این مطلب به مرور ۷ حس شناخته شده و نکاتی درباره نحوه تشخیص آن ها از چهره طرف مقابل خواهیم پرداخت.

نفرت: خطرناک ترین حسی که در انسان برانگیخته می شود، تنفر است چرا که این احساس انگیزه دشمنی و اعمال وحشیانه را در انسان به وجود می آورد و سعی در حفظ آن دارد. بیش تر افرادی که از سر نفرت و دشمنی مرتبک خطا یا جثاتی می شوند یا این که کینه ای از فردی در دل دارند، به هنگام صحبت کردن از فرد مذکور یا به هر شکل یادآوری او (حتی بدون این که خودشان متوجه شوند) حالت های منتج از احساس نفرت را در چهره خود نشان می دهند.

نشانه این حس: احساس نفرت با بالا کشیدگی لب بالا و چین خوردگی بینی، مشخص می شود.

تمسخر: همان لیخنه یک طرفه یا پوزخند است و تنها حالتی است که فقط در یک سمت چهره شکل می گیرد. این حس زمانی بروز داده می شود که انسان خود را برتر و دیگران یا حتی موضوع مورد بحث را حقیر و ناچیز می داند و گاهی هم وقتی خود را تحقیر می کنیم، این حالت در چهره مان نقش می پندد.

نشانه این حس: احساس تمسخر با بالا کشیدگی یک طرفه لب یا گوشه آن آشکار می شود.

خشم: خشم هم احساس خطرناکی است زیرا انرژی و توان اعمال خصمانه را به انسان می دهد. انسان قبل و بعد از دست زدن به اعمال خطرناک و همچنین وحشیانه چهره ای خشمگین دارد. اگر خشم را در چهره طرف مقابل دیدید سعی نکنید یا او به نتیجه منطقی برسید چرا که منطق

انسان در بیشتر مواقع نمی تواند حس قدرتمندی مانند خشم را مغلوب کند؛ مگر این که میزان خشم بسیار کم باشد. البته این احساس هم گاهی می تواند معنی و نتیجه مثبتی داشته باشد (اگر حقیقی باشد). به طور مثال وقتی شخصی به اشتباه مورد سوء ظن و شمانت قرار می گیرد بعید نیست که اولین عکس العمل او بروز خشم باشد که این خود نشانه میرا بودن وی است.

نشانه این حس: در هنگام بروز خشم ابروها پایین می آید و در هم کشیده می شود. همچنین با انقباض پلک های پایین (که گاهی با بالا کشیدگی پلک بالا همراه می شود) حالت چشم غره به وجود می آید. در ضمن استخوان های فک به هم فشرده شده و لب ها منقبض و به هم فشرده می شود.

ترس: احساس ترس اغلب با اضطراب ناشی از دروغگویی یا پنهان کاری اشتباه گرفته می شود. به طور مثال وقتی پدر یا مادری با صدای بلند و ناگهانی فرزند خود را صدا می کند، ممکن است او ترسد و چهره اش کمی هراسان به نظر برسد که این بدین معنی نیست که او در حال انجام خطایی بوده است؛ زیرا اضطراب ناشی از فریبکاری و پنهان کردن یک اشتباه طی زمان در چهره و رفتار فرد بروز پیدا می کند اما احساس ترس اغلب آتی است و با دریافت محرک بروز داده می شود. البته این موضوع را مدنظر داشته باشید که این تفاوت بسیار ظریف و قابل اشتباه است و در صورت نداشتن اطمینان نباید قضاوت کرد.

نشانه این حس: در حالت ترس ابروها بالا می رود و منقبض می شود، پلک های بالا تا حد زیادی بالا کشیده می شود و دهان با کشیدگی لب پایین به صورت افقی باز می شود.

غم: بروز غم را نمی توان مثبت شمرد اما می توان گفت مشابه خشم و نفرت و گاهی تمسخر، خشونت بار و خطرناک نیست زیرا در هنگام بروز غم، انسان اغلب آدمادی و توانایی فریبکاری و خشونت نسبت به دیگران را ندارد اما در مقابل ممکن است به خودش صدمه بزند یا زده باشد! زیرا احساس غم، انسان را خموده و ناتوان می کند که در روانشناسی به ماندگار شدن آن به میزان متفاوت و تأثیرات حاصله، افسردگی گفته می شود.

نشانه این حس: در حالت غم گوشه داخلی ابروها بالا می رود و پلک های بالا پایین می آید (مانند حالت خواب آلودگی) و گوشه های دهان به سمت پایین کشیده می شود.

تعجب: بروز تعجب در شرایط متفاوت، معانی و تعابیر متفاوتی دارد! به طور مثال فردی که از گناه و خطایی خبر ندارد، طبیعی است که وقتی برای اولین بار آن را می شنود متعجب و غافلگیر شود و در مقابل اگر در یک ثانیه اول شنیدن خبر مذکور تعجب نکند، مشخص می شود که از آن مسئله با خبر بوده و ممکن است خودش مبادرت به انجام آن کرده باشد.

نشانه این حس: در تعجب ابروها بدون انقباض بالا می رود، پلک های بالا به سمت بالا می رود، چشم ها باز می شود و دهان به صورت عمودی باز می شود.

شادی(خنده): با این که شادی اغلب مثبت است اما بروز این احساس مانند دیگر حس ها می تواند تعبیر و نتیجه منفی هم داشته باشد! نتایج تحقیقات علمی نشان داده است افراد لحظه ای پس از دروغ گفتن و فریب کاری به این دلیل که ناخودآگاه فکر می کنند از زیر بار مسئولیت خطایشان در فته اند به صورت غیر از ادی، اغلب، لیخنه می زنند که در بسیاری از مواقع ما، به اشتباه آن را نشانه صداقت می دانیم. **نشانه این حس:** با بروز شادی ۲ طرف دهان به صورت متقارن به سمت بالا کشیده می شود و در قسمت بیرونی چشم ها چین خوردگی ایجاد می شود.

پرونده ای برای آن ها که می خواهند احساس واقعی طرف مقابل را از چهره اش دریابند

پی بردن به سیرت از زبان صورت

مجید حسین زاده- «احساس می کنم که نظر واقعی اش را نگفت!». بسیاری از ما در موقعیت هایی که نظر طرف مقابل برایمان بسیار مهم بوده است، آرزو کرده ایم که ای کاش راهی وجود داشت تا نظر واقعی وی را با راهکاری که کمترین خطا را داشته باشد، در می یافتیم. باید قبول کنیم که سخن افراد به دلایل خودآگاه و ناخودآگاه، همیشه صادقانه نیست اما جالب است بدانید که چهره انسان ها همیشه صادق است و اگر شما مهارت های تشخیص احساس بر اساس چهره افراد را بیاموزید تا حد زیادی می توانید بفهمید نظر طرف مقابل واقعا چیست؟ اگر چه مردم در یک جامعه به یک زبان مشترک حرف می زنند ولی کاربرد کلام به گونه ای نیست که بتوان برداشت های مشابه و یکسانی از واژه ها کرد؛ بنابراین اگر می دانستیم هریک از ما چه برداشت هایی از واژه ها داریم، مشکلات ارتباطات فردی و اجتماعی به پایین ترین حد ممکن می رسید. معمولا در رابطه با دیگران نمی دانیم آن ها از واژگان و کلام ما چه برداشت ویژه ای دارند! وقتی که پیام می دهیم اساس فرض خود را بر این می گذاریم که گیرنده پیام از شنیدن واژگان، اصطلاحات و عبارت ها، بدان گونه می اندیشد که ما می اندیشیم ولی معمولا چنین فرضی نمی تواند درست باشد. برای درک بهتر حقیقت درون انسان ها و همچنین برای فهماندن هر چه بهتر منظور خود، باید از چیزی بیش از کلام استفاده کرد. در این پرونده به معرفی و توضیح «زبان صورت»، به عنوان ابزار درک احساسات و حالت های انسان پرداخته شده است. شما با فراگیری زبان صورت و بدین قادر به تشخیص و درک احساساتی که برانگیخته می شود و حالت ها و رفتاری که نشان داده می شود و همچنین تعبیر صحیح حالت های برگرفته از بروز احساسات و رفتار ناخودآگاه انسان ها خواهید بود و بدین وسیله می توانید از درک صحیح منظور تان توسط مخاطب مطمئن شوید و نیز صداقت یا عدم صداقت او را تشخیص دهید. جالب است بدانید که افراد شناخته شده ای مثل تهمنیه میلانی، امین تارخ و سرهنگ «حسین بیدمشکی»، رئیس پلیس آگاهی خراسان رضوی در یادداشت هایی جداگانه برای کتاب «زبان صورت»، که منبع اصلی پرونده امروز ما هم هست] این علم را جذاب و کاربردی عنوان کرده اند. در خور ذکر است که شناسایی پیام های غیر کلامی از آن رو حائز اهمیت است که چون فکر نشده و غیر ارادی است، بر خلاف پیام های کلامی که متفکرانه و ارادی ابراز می شود، کاملا حقیقی است و همین مسئله است که قدرت و اعتبار تشخیص ها در این علم را بالا می برد.

زبان صورت از نظر علمی

دانشمندان آمریکایی در تحقیقاتی جامع برای تشخیص و تفسیر هر چه دقیق تر علائم و نشانه های صورت انسان به بررسی و شناسایی ۷ حس جهانی و مشترک شامل شادی، غم، خشم، نفرت، تمسخر، تعجب و ترس و حالات و حرکات منتج از بروز این احساسات پرداختند. نتایج بررسی آن ها نشان داد اگر حسی که در چهره افراد آشکار می شود با آن چه می گویند و نیز با عملکردشان در تناقض نباشد، نشانه صداقت آنان است و عکس این، می تواند نشانه دروغ گویی و فریب کاری باشد، مانند زمانی که فردی نشانه های غم را در چهره نشان می دهد اما می گوید که شاد است و سعی می کند، بخندد.

۳ سطح بروز احساسات انسان

هریک از حس ها و عواطف ذکر شده در ۳ سطح درشت، ریز و ظریف در چهره پدیدار می شود.

درشت حالت ها: واژه درشت به حالت هایی نسبت داده می شود که دوام آن در چهره زمانی است که به آسانی قابل تشخیص باشد یعنی زمانی بین نیم (یک دوم) تا چند ثانیه! جالب است بدانید، نتایج تحقیقات نشان می دهد با این که به دلیل دوام زیاد، درشت حالت ها به راحتی قابل مشاهده است اما بیشتر مردم تمایل به نادیده گرفتن چنین حالت هایی دارند و هنوز مشخص نشده است که آیا انسان ها واقعا به بروز این حالت ها در چهره یکدیگر توجه ندرند یا توجه می کنند اما این حالت ها را در قضاوت های خود دخیل نمی کنند.

ریز حالت ها: عبار تند از حرکت هایی بسیار کوچک که خیلی زود یعنی زمانی در حدود یک پنجم تا یک بیست و پنجم ثانیه در چهره رخ می دهد. بیشتر افراد حتی وقتی متوجه بروز ریز حالت ها می شوند، به آن توجه و اشاره ای نمی کنند که این خود بیانگر دشواری تشخیص ریز حالت ها بدون فراگیری مهارت های

سرهنگ «حسین بیدمشکی»، ر نیس پلیس آگاهی خراسان رضوی مطرح کرد

این علم برای کمک به کار آگاهان در حد قابل قبولی مورد اطمینان است

با توجه به این که از تکنیک های مربوط به علم زبان صورت در تحقیقات برای بسیاری از مظنونان و متهمان پرونده های قتل در ریاست پلیس آگاهی خراسان رضوی استفاده شده و نتایج آن به تایید کارشناسان زبده و ریاست فهیم پلیس آگاهی رسیده است، از سرهنگ «حسین بیدمشکی» رئیس پلیس آگاهی خراسان رضوی خواستیم که به چند سوال ما در این باره پاسخ دهد.

چه قدر به علم زبان صورت می توان اطمینان کرد؟

از آن جا که اصل عدم قطعیت یکی از اصول مهم در علوم نظری است، هیچ یک از اصول و تکنیک های مطرح شده در این باره قطعی نیست اما می توان از این علم به عنوان ابزار مناسبی در تحقیقات استفاده کرد و برای کمک به کار آگاهان در حد قابل قبولی مورد اطمینان است.

تا به حال بر روی چند نفر از مظنونان و متهمان پرونده های قتل این علم به کار گرفته شده و چه نتیجه ای داشته است؟

به طور عینی و ملموس برای حدود ۳۰ نفر از متهمان که در حال بازجویی بوده اند، از علم زبان صورت استفاده و به رفتارها و حرکات آن ها در جلسات بازجویی توجه شده است که تقریبا در همه آن ها علائم مورد نظر این علم، با واقعیت انطباق داشته است. با این حال در نظر داریم که تعدادی از همکاران پلیس به صورت حرفه ای این تخصص را فرا بگیرند.

یک نمونه عینی از این جلسات بازجویی را برایمان تعریف می کنید؟

در یک پرونده قتل که قاتل از قبول اتهام طفره می رفت و جرم خود را انکار می کرد، آقای عبداللہیان چند دقیقه ای با متهم صحبت کرد. در نهایت قبل از اعتراف قاتل، او نظر داد که با شنیدن اسم مقتول آثار تنفر، خشم و نوعی انزجار در صورت متهم مشاهده می شود که پس از چندبار تکرار، افسر پرونده به این امر پی برد. در ادامه و با تکنیک های بازجویی در نهایت قاتل به جرم قتل اعتراف کرد و بعدها مشخص شد که به علت پیشنهاد روابط غیر اخلاقی از سوی مقتول به زن برادر قاتل، جرم قتل اتفاق افتاده و قاتل از مقتول تنفر داشته است.

تاریخچه زبان صورت

نخستین بار در قرن بیستم، «رابرت وایت سایده» کتابی درباره زبان صورت نوشت و پس از آن پروفیسور «اکمن» و گروه همراهش تحقیقات گستره ای را به صورت شخصی در زمینه شناخت و تفسیر حالت های چهره انسان انجام دادند و از سال ۲۰۰۱ میلادی بخشی از وزارت دفاع آمریکا، تمرکز بر این تحقیقات علمی را جدی گرفت و به طور مستقیم روی پروژه علمی «اکمن» سرمایه گذاری و مجوز بررسی چهره صدها انسان از اقتشار و جوامع مختلف را صادر کرد. دانشمندان مذکور نخستین بار هنگامی که در حال بازیبندی و بررسی فیلم ویدئویی یک بیمار روانی به نام «مری» با سرعت آهسته (slow motion) بودند، موفق به کشف ریز حالت های چهره او شدند. این بیمار سعی می کرد بیماری را اضطراب خود را مخفی کند تا بتواند برای آخر هفته از آسایشگاه روانی که در آن بستری بود، رخصتی بگیرد، «مری» بیماری بود که امکان داشت بدون نظارت و مراقبت دست به کارهای خطرناکی مانند خودکشی بزند. با دیدن فیلم مصاحبه او با سرعت عادی، همه چیز معمولی به نظر می رسید اما زمانی که فیلم را با سرعت آهسته بازیبندی کردند، موفق به کشف ریز حالت غم در چهره او شدند که مبین این مسئله بود که احتمالا او می خواهد از آسایشگاهم رخصی بگیرد تا بتواند در تنهایی و خفا دست به خودکشی بزند. او غم خود را پنهان می کرد و خود را شاد و سر حال نشان می داد تا پزشکان باور کنند افسردگی او مدئاو شده و در حالت روحی و روانی طبیعی به سر می برد اما دانشمندان گروه تحقیقاتی با دیدن ریز حالت غم در چهره او، موفق به کشف ریز حالت ها و در نتیجه نیت درونی او که قصد فریبکاری داشت، شدند که بعدها در عملیاتی میدانی، صحت این تشخیص اثبات شد.

آشنایی با کتاب «(زبان صورت با نگرش کاربردی)»

در پی تحقیقات معتبر و اثبات کارایی زبان صورت و کاربردهای آن، این علم در کشورهای مختلف مورد آزمون و استفاده قرار گرفت و از سال ۱۳۸۹ تحقیقات برای نگارش کتاب «زبان صورت» در ایران توسط «محسن عبداللہیان» مدرس دانشگاه دارای مدرک تخصصی تشخیص ریز حالت های چهره از آمریکا به همراه «دکتر حسین وظیفه دوست» عضو هیئت علمی واحد علوم و تحقیقات دانشگاه آزاد اسلامی تهران شروع شد و در سال ۹۴ کتاب مذکور به چاپ رسید که اخیرا روانه بازار شده است. در خور ذکر است در این کتاب اطلاعات تخصصی مورد نیاز برای فراگیری اصولی و صحیح زبان صورت از قبیل معرفی کامل احساسات هفت گانه آدمی، اعضای متاثر از هر احساس، شناخت ماهیچه های درگیر در بروز هر یک از حالت ها در چهره به همراه توضیحات از روی تصاویر، تعریف و توضیح برخی اصطلاحات کاربردی مورد نیاز و نیز اشتباهات رایج در راستای بهره برداری از زبان بدن و صورت (مطابق با جدیدترین اطلاعات علمی و تخصصی موجود در سطح دنیا)، به علاوه نتایج و مشاهدات ثبت شده از بررسی ها و تحقیقات میدانی در پلیس آگاهی، بخش بازیگری سینما و همچنین انواع مذاکرات و روابط انسانی در ایران درج شده است. شایان ذکر است که تکنیک های مربوط به زبان صورت و بدین در تحقیقات روی افراد متعددی از مظنونان و متهمان پرونده های قتل در ریاست پلیس آگاهی خراسان رضوی مورد استفاده قرار گرفته و نتایج آن به تایید کارشناسان زبده و ریاست فهیم پلیس آگاهی رسیده که نمونه هایی از این تحقیقات در کتاب زبان صورت درج شده است.